

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES
COMMISSIE VOOR DE SOCIALE AANGELEGENHEDEN**SÉANCE DU JEUDI 26 OCTOBRE 1995**
VERGADERING VAN DONDERDAG 26 OKTOBER 1995**SOMMAIRE :****DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):**

Demande d'explications de Mme Nelis-Van Liedekerke au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le contournement de la législation en vigueur relative aux ALE».

Oratrices : **Mme Nelis-Van Liedekerke, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 28.

INHOUDSOPGAVE :**VRAAG OM UITLEG (Bespreking):**

Vraag om uitleg van mevrouw Nelis-Van Liedekerke aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de omzeiling van de vigerende wetgeving inzake PWA's».

Spreeksters : **mevrouw Nelis-Van Liedekerke, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 28.

PRÉSIDENCE DE **MME MAXIMUS**, PRÉSIDENTE
VOORZITTERSCHAP VAN **MEVROUW MAXIMUS**, VOORZITTER

La séance est ouverte à 10 h 20 m.

De vergadering wordt geopend om 10 h 20 m.

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW NELIS-VAN LIEDEKERKE AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID, OVER «DE OMZEILING VAN DE VIGERENDE WETGEVING INZAKE PWA'S»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME NELIS-VAN LIEDEKERKE AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LE CONTOURNEMENT DE LA LÉGISLATION EN VIGUEUR RELATIVE AUX ALE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Nelis aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de omzeiling van de vigerende wetgeving inzake PWA's».

Het woord is aan mevrouw Nelis.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke (VLD). — Mevrouw de Voorzitter, ik dank de minister omdat zij tijd heeft willen vrijmaken voor mijn vraag om uitleg.

Vooreerst wil ik erop wijzen dat ik de voorbereidende tekst voor deze vraag in verband met de wetgeving inzake PWA's heb ingediend op 17 oktober.

Mijn secretariaat beging echter een vergissing, en heeft verkeerde documenten opgestuurd. Twee dagen later heb ik dan de gewijzigde tekst ingediend.

Heeft de minister deze gewijzigde tekst intussen kunnen inzien?

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Neen, maar stel gerust uw vraag. Als ik niet kan antwoorden, dan zal ik het wel zeggen.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke (VLD). — Mevrouw de Voorzitter, via de pers vernamen wij enkele weken geleden dat de Antwerpse afdeling van het ACV werklozen van meer dan 50 jaar in een informatieve omzendbrief aanraade een doktersattest in te dienen dat hun blijvende arbeidsongeschiktheid bewijst. Op die manier ontsnappen de betrokkenen aan de verplichting zich bij een PWA in te schrijven en zijn zij in feite niet meer werkzoekend.

Deze vakbond doet zelfs een stap verder. Sommige huisartsen worden onder druk gezet om een dergelijk attest af te leveren.

Dit is geen alleenstaand geval. Zowel uit de pers als uit informatie via andere kanalen blijkt dat zulke praktijken zich ook voordoen in Oost- en West-Vlaanderen. De huisartsen worden er in feite toe aangezet afbreuk te doen aan hun intellectuele eerlijkheid.

Mevrouw de Voorzitter, ik wil de minister enkele heel concrete vragen stellen.

Ten eerste, heeft de vakbond zich door deze praktijken niet onrechtstreeks medeplichtig gemaakt aan het omzeilen van de wetgeving inzake de werkloosheid? Zo ja, zal de minister daartegen iets ondernemen?

Ten tweede, indien een lid van de vakbond betrapt wordt door de bevoegde inspectie kunnen de betrokkenen de schuld steken op de vakbond, die hen tot deze fraude heeft aangezet?

Ten derde, heeft de minister de administratie al opdracht gegeven om een onderzoek in te stellen naar de juiste draagwijdte van deze praktijken? Het is uiteindelijk altijd mogelijk dat de pers verkeerde informatie heeft verstrekt.

Ten vierde, is de vakbondsorganisatie met die omzendbrief haar bevoegdheid niet te buiten gegaan? Volgens mij verstrekte zij niet louter informatie, maar spoorde zij bepaalde leden aan om de sociale wetgeving te omzeilen. Indien dit zo is, zal de minister dan maatregelen nemen om een einde te maken aan deze allesbehalve eerlijke laakbare praktijken? Moet de wetgeving niet worden aangepast zodat dergelijke handelingen zich in de toekomst niet meer kunnen voordoen?

Tenslotte, zal een werkloze, ouder dan 50 jaar, die wordt betrapt op het indienen van een vals attest, hiervoor worden geschorst?

Op 12 oktober heeft de minister in de openbare vergadering van de Kamer een antwoord gegeven aan de heer Bourgeois, die toen deze problematiek aansneed. Zij antwoordde onder meer dat 50-plussers niet onder de PWA-regeling vallen.

Mevrouw de Voorzitter, ik leg er de nadruk op dat mijn fractie en ikzelf heel gevoelig zijn voor het enorme probleem van de werkloosheid en voor de menselijke drama's wanneer een 50-plusser werkloos wordt.

Mijn vragen betreffen echter niet onmiddellijk dit probleem maar de aansporing tot fraude door een vakbond.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mevrouw de Voorzitter, de vraag om uitleg van mevrouw Nelis

biedt de commissieleden de mogelijkheid om de reglementering ter zake door te nemen, en na te gaan wat een vakbond op dit vlak al dan niet kan doen.

Ik zal eerst even stilstaan bij de politiek die de Regering sinds vele jaren volgt met betrekking tot 50-plussers. Ik wil mijn woorden maar in feite wil men het de werklozen, ouder dan 50 jaar die niet meer beschikbaar willen zijn op de arbeidsmarkt, mogelijk maken om zich niet meer op de arbeidsmarkt te moeten aanbieden.

Zij kunnen gewoon meedelen dat zij niet langer beschikbaar willen zijn op de arbeidsmarkt. Wanneer zij 1 pct. arbeidsongeschiktheid kunnen bewijzen behouden zij hun werkloosheidsuitkering.

Deze regeling van 1 pct. arbeidsongeschiktheid heb ik ongeveer een half jaar geleden opgemerkt toen ik de maatregelen voor 50-plussers onder de loupe nam. Neem mij mijn manier van uitdrukken niet kwalijk, maar ik vind dit een stupide regeling, want iedereen is op een of andere manier wel 1 pct. arbeidsongeschikt. Bovendien wordt de dokters de mogelijkheid geboden om een attest te schrijven van 1 pct. arbeidsongeschiktheid. Degene die het werkelijk willen, zullen dat attest beslist wel krijgen. In het koninklijk besluit over de werkloosheidsreglementering zal ik deze voorwaarde in elk geval schrappen. Voor het overige blijft de reglementering bestaan. 50-plussers, die dit wensen, kunnen meedelen dat zij niet meer beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt. Het bewijs van 1 pct. arbeidsongeschiktheid moet in de toekomst niet meer worden geleverd.

Voorts zal ik het hebben over de voorwaarden met betrekking tot de inschrijving in de PWA's. Wie ouder is dan 50 jaar, niet meer werkzoekend is en langer dan drie jaar werkloos is, mag zich inschrijven in een PWA. Dit is echter niet verplicht.

Wie ouder is dan 50 jaar, krijgt bovendien onder bepaalde voorwaarden een verhoogde werkloosheidsuitkering. Zo ontvangen werklozen boven de 55 jaar die als samenwonende worden beschouwd, een werkloosheidsuitkering die gelijk is aan die van een gezinshoofd. Binnen de Regering is hierover onlangs nog een uitgebreide discussie gevoerd omdat de uitkering voor samenwonende werklozen ouder dan 55 jaar, hoger is dan de uitkering voor personen die pas werkloos zijn geworden.

Dit is niet helemaal logisch want een werkloze die ouder is dan 55 jaar en van wie de echtgenoot of echtgenote eveneens een inkomen heeft, ontvangt een werkloosheidsuitkering a rato van 60 pct. van het geplafonneerd loon, dus het maximum bedrag dat men kan ontvangen. Dit bedrag blijft gehandhaafd tot aan de pensioenleeftijd. Een werkloze die jonger is dan 50 jaar en als samenwonende wordt beschouwd, ontvangt een lager bedrag. Deze situatie is waarschijnlijk gegroeid naar aanleiding van het voorlaatste interprofessioneel akkoord, waarbij werkgevers en werknemers gezamenlijk hebben beslist dat oudere werklozen een hogere vergoeding moeten ontvangen.

De opdracht van de vakbonden in hun hoedanigheid van uitbetalingsinstelling in deze aangelegenheid is het informeren van hun leden. Zij mogen uiteraard al hun leden ouder dan 50 jaar ervan op de hoogte brengen dat zij, op voorwaarde dat zij op dat ogenblik 1 pct. arbeidsongeschikt zijn, niet meer als werkzoekende kunnen worden beschouwd.

Ik heb er geen bezwaar tegen dat de vakbonden dit doen. Het is hun rol. Bovendien komt het ten goede aan de werkzoekenden dat de oudere werklozen die niet meer beschikbaar wensen te zijn voor de arbeidsmarkt ook niet meer als werkzoekenden worden beschouwd. Op die manier verkleint de groep en moet nog enkel rekening worden gehouden met de personen die effectief werkzoekend zijn. Ik heb ter zake contact opgenomen met het ACV van Antwerpen. Bij mijn weten heeft deze vakbond haar leden enkel schriftelijk op de hoogte gebracht van de mogelijkheden.

Wat de zaak met de dokter betreft, kan ik u zeggen dat de dokter in kwestie zelf aan de vakbond inlichtingen heeft gevraagd met betrekking tot het arbeidsongeschiktheidspercentage voor de werklozen die ouder zijn dan 50 jaar. De vakbond heeft hem de gevraagde informatie verstrekt. Ik heb de vakbond er op gewezen dat er op dit punt meer voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd. Ik ben slechts op de hoogte van dit enige geval. U beweert enerzijds dat vele dokters onder druk worden gezet. Men moet

echter vaststellen dat anderzijds sommige dokters ook zonder druk onwettig attesten afleveren. Hierin speelt de vakbond helemaal geen actieve rol.

Ik kan enkel vertrouwen dat de dokters hun deontologische code respecteren. Dat is trouwens hun plicht, de vakbonden staan hier volledig buiten. De dokters mogen enkel attesten afleveren aan iemand die werkelijk ziek of 1 pct. arbeidsongeschikt is. Ik moet toegeven dat ieder van ons dit percentage op de ene of de andere manier moeiteloos kan halen.

Dit is de toestand. Er werd contact opgenomen met de vakbonden, wij hebben kopies van de brieven ontvangen. Wij hebben uitdrukkelijk gezegd dat de vakbonden hun leden gerust op de hoogte mogen brengen van de mogelijkheden. Vermits de vakbonden ook uitbetalingsinstellingen zijn, kunnen de leden op die manier te weten komen wat de rechten en de plichten van de werklozen zijn.

Ik vind echter dat zij veel voorzichtiger moeten te werk gaan wanneer zij zich rechtstreeks tot dokters richten. De betrokken vakbond heeft de persoon in kwestie overigens ter verantwoording geroepen.

Dit is de volledige draagwijdte van deze zaak. Ik denk dat er niet meer belang aan moet worden gehecht.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Nelis.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke (VLD). — Mevrouw de Voorzitter, ik dank de minister voor deze uitvoerige toelichting.

De minister spreekt zelf over een stupide regeling. Het verheugt ons dat aan deze toestand kan worden verholpen. Heel deze toestand bewijst de enorme omvang van de arbeidsreglementering, waarin niemand zijn weg nog kan vinden. Wij stellen een exponentiële groei vast in de arbeidsreglementering. Het VEV heeft over de periode 1990-1993 maar liefst 1 200 wijzigingen en toevoegingen gevonden in arbeidsrecht, sociale zekerheidsreglementering en loonfiscaliteit. Hierin moet dringend verandering worden gebracht. Ik had daarom graag van de minister vernomen of het niet mogelijk is een duidelijk overzicht ter beschikking te stellen betreffende deze materie, niet alleen voor de parlementsleden, maar voor iedereen die erbij betrokken is.

Wat de inhoud betreft, ben ik het er niet mee eens dat het enkel gaat om het verstrekken van inlichtingen door de vakbonden. Het is niet de taak van een vakbond of van een uitbetalingsinstelling om inlichtingen te verstrekken die kunnen aanzetten tot fraude. Dit is totaal onaanvaardbaar.

Ik weet dat de deontologie van de dokters niet onder de bevoegdheid van de minister valt. Wanneer een bepaalde instantie dokters ertoe aanzet valse attesten af te leveren, ik wil het woord indoctrineren hier niet gebruiken, moet deze praktijk van onzentwege ten stelligste worden bestreden. Wij kunnen dit onder geen enkele voorwaarde goedkeuren. Er moet op dit vlak een mentaliteitswijziging plaatsvinden.

De minister heeft duidelijk gezegd wat de vakbonden wel of niet mogen ondernemen maar voorts blijkt zij niet van plan aan deze zaak verder gevolg te geven.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Ik ben helemaal niet van plan daar een punt achter te zetten. De vakbonden zijn immers niet buiten hun rol gegaan. Wij hebben de vakbonden een bepaalde rol toegekend. U kunt natuurlijk van oordeel zijn dat Regering en Parlement dat niet hadden moeten doen. De vakbonden mogen echter een brief schrijven waarin zij werklozen die ouder zijn dan 50 jaar erop attent maken dat zij door een doktersattest in te dienen dat hun blijvende arbeidsongeschiktheid bewijst, niet meer onder de werklozencontrole vallen. Er is dus geen fraude geweest.

Ik ben het wel met u eens dat de wetgeving ter zake zeer complex is. Dat is een waarheid als een koe. Op het ogenblik behandelen wij in de Kamer de wetgeving inzake arbeidsveiligheid. De sociale partners hebben een akkoord bereikt om die

wetgeving te herstructureren en te vereenvoudigen op basis van een studie van professor Vanachter van de KU Leuven. Die studie heeft vier à vijf jaar in beslag genomen. Ook voor het omzetten van die studie in wetteksten was heel wat tijd nodig. En dan gaat het «nog maar» om veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats.

Indien wij echter de wetgeving inzake lonen en arbeidsvoorwaarden willen wijzigen, dan handelen wij over allerlei aspecten die de sociale partners —, de vakbonden, de werkgevers en ook de middenstand — hebben vastgelegd in CAO's op interprofessioneel, sectoraal en bedrijfsvlak.

De vereenvoudiging van de wetgeving moet volgens mij onderdeel per onderdeel gebeuren. Zo moeten wij de verloning, de arbeidsorganisatie, de arbeidstijd, afzonderlijk aanpakken. Wij moeten elk onderdeel afzonderlijk doorlichten. Voor elke wijziging heb ik echter een positief advies van de sociale partners nodig. Zij zijn immers ook bevoegd voor die materie.

Ik ben echter van plan de wetgeving te vereenvoudigen. Waarschijnlijk zal ik starten met het aspect arbeidstijd. Ik zal met het oog hierop opdracht geven dit aspect te onderzoeken. Dit zal een werk van lange adem zijn. Waarschijnlijk zullen wij er pas tijdens een volgende regeringsperiode in slagen alles om te zetten in reglementeringen.

Mevrouw Nelis, u hebt dus gelijk wanneer u zegt dat de huidige reglementeringen met alle CAO's en koninklijke besluiten zeer complex zijn. Heel die wetgeving is in de loop der jaren gegroeid,

aangepast en genuanceerd. Iedereen moet zich immers in die wetgeving kunnen terugvinden. Dit geldt niet alleen voor de arbeidswet en de wet op de werkloosheid, maar voor alle werk dat het Parlement verzet. Ook het strafrecht en het burgerlijk recht zijn complex geworden, omdat alle specifieke situaties opgenomen zijn in de wetgeving. De wetgeving is er immers niet alleen voor de gemiddelde, maar ook voor de niet-gemiddelde burger. Hierdoor wordt de wetgeving dus zeer complex. De wetgeving kan misschien enigszins worden vereenvoudigd, maar men zal nooit kunnen terugkeren tot de simpele samenleving van de middeleeuwen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, de agenda van de openbare vergadering van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden is afgewerkt.

L'ordre du jour de la réunion publique de la commission des Affaires sociales est épuisé.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 10 h 40 m.)

(La séance est levée à 10 h 40 m.)